

Bananeneiland

De overheid en het bedrijfsleven weten tegenwoordig wat u en ik al langer weten: dat economie en ecologie méér met elkaar gemeen hebben dan het epitheton "eco". Economische ontwikkelingen hebben vaak ecologische gevolgen. Een fraai voorbeeld? Het bananeneiland La Palma.

Dit meest Westelijke van de Canarische eilanden is deels bebost en vochtig, deels kaal en gortdroog. Eeuwenlang teelde men een beetje van dit en een beetje van dat, totdat midden vorige eeuw de werkloosheid meedogenloos toesloeg en de meeste middelen van bestaan ontoereikend bleken. Wat te doen? Bananen kweken! Men ging aan de slag, ploegde en pootte, en legde irrigatiekanalen aan.

Bananen hebben drie dingen nodig: een warm klimaat en heel veel water (dat is de ecologie) en een afzetgebied (dat is de economie). Het klimaat zit wel goed, hoewel het wat warmer had gemogen. Het water is een probleem. Er valt regen aan de noordkant van het eiland, maar men kweekt de bananen vooral aan de warme zuidkant. Er is dus een uitgebreid netwerk aan pijpen en leidingen aangelegd, die het water over afstanden tot 35 km vervoeren. Daarbij gaat 60% verloren, terwijl bij de bananen zelf de verdamping zo'n slordige 7 liter per vierkante meter per dag bedraagt. Bijgevolg zijn de natuurlijke waterbronnen van het eiland uitgeput, zijn de oorspronkelijke vier waterkrachtcentrales gesloten, is daardoor geen electriciteitsopwekking meer mogelijk, moest daardoor een oliegestookte krachtcentrale worden gebouwd, waarvoor olie per tanker moet worden aangevoerd, waardoor bij dit alles een milieuprobleem extra ontstaat. Ook treedt verzilting op van de natuurlijke bronnen, want het eiland ligt tenslotte midden in de zee.

De afzetmarkt is al even knudde. De banaantjes zijn heerlijk (weet ik uit ervaring), niet van die semi-groene keiharde smakeloze lange dingen die je hier overal koopt, maar klein, geel, zoet en niet melig. Jammer is alleen dat de gemiddelde Europese consument niet van kleine lekkere banaantjes houdt, maar die lange dingen uit Latijns-Amerika wil. De enige afzetmarkt is dus de binnenlandse Spaanse, waar men een tariefmuur heeft opgeworpen tegen de import uit Colombia en Honduras en Guatemala. Jammer is ook dat die importmuur per 1 januari 1996 moet verdwijnen op last van de Europese Unie. Vanaf dat moment kunnen de boeren van La Palma de bananen in hun haar smeren, want dan is er geen gesubsidieerde markt meer voor. Samengevat: de bananen op La Palma zijn ecologisch een ramp, en straks ook economisch. Dan zitten ze op dat eiland weer met dezelfde werkloosheid die ze dachten te hebben opgelost, vermeerderd met een milieuprobleem.

In de Europoort wordt nu gewerkt aan een goed samengaan van economische ontwikkeling en ecologische verantwoordelijkheid. Daar worden bij de containerterminals de containers gelost met bananen uit Honduras, waar het warm is en waar het flink regent. En de boeren op La Palma zullen wel cactussen gaan kweken, van die kleintjes, in potjes met zwart grind. Want dat hebben ze er genoeg.

Jelle W.F. Reumer